

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

14/7

* Als u de brief leest
vanuit het perspectief
dat we 'op onze
informatie zitten'
dan kan het aantal extra

Minister VWS

Deadline: 9-7-2021

Ontworpen door

CC Minister MZS

5.1.2e

CC Staatssecretaris

5.1.2e @minvws.nl

Datum

9 juli 2021

Kenmerk

3229219-1012706-WJZ

nota

juristen ipv
gemetstellend ook
verontrustend werken.
Zou hier toelichte expliciet
waarom we dit doen

Zaaknummer

1012706

(ter beslissing) Aanpak Corona Wob-verzoeken in licht van gerechtelijke
uitspraken

Bijlage(n)

2

Paraaf directeur

De kern is dat structureel altijd
van een renewre moete worde
voren (p 2 va brief) en dat u een
wettelijke eis. Deze flouenhale

1 Aanleiding voor deze nota

In de maatregelenbrief van 6 juli 2021 is aangegeven dat de Kamer in de
week van 12 juli verder zal worden geïnformeerd over de stappen die worden
ondernomen naar aanleiding van de Wob-uitspraken van de rechtbank
Midden-Nederland wegens niet tijdig beslissen.

Over de specifieke details praten we u graag bij.

2 Beslispunten, advies en mogelijk alternatief

- U wordt geadviseerd tegen de uitspraken van de rechtbank Midden-Nederland hoger beroep in te stellen in elk geval op de onderdelen: de gegeven beslistermijn van 2 maanden en de hoogte van de dwangsom.
- De verzoeken waar de uitspraken op zien zullen zo snel als mogelijk worden afgedaan, maar wel binnen de gefaseerde werkwijze.
- Gaat u akkoord met verzending van bijgevoegde brief aan de Kamer, waarin het hoger beroep wordt aangekondigd en de maatregelen tot intensivering van de afhandeling van corona-Wobverzoeken?
- Tot de maatregelen behoort het aantrekken van minstens 50 extra juristen en het instellen van een programmadirectie in de nabijheid van WJZ en onder aansturing pSG voor de afhandeling van corona Wob-verzoeken. Is dit akkoord?

3 Samenvatting en conclusies

Hoger beroep

Na overleg met de Landsadvocaat wordt u geadviseerd om hoger beroep in te dienen tegen de uitspraken van de rechtbank Midden-Nederland. Hoewel de uitspraak een aantal verbeterpunten met betrekking tot de besluiten aan het licht heeft gebracht blijkt er uit de uitspraak onvoldoende oog voor de uitzonderlijke situatie waar VWS zich in bevindt en de inspanningen die zijn

Conclusie is meer spreektaal van behulpzaam zijn van het overbrengen van de boordchap.

gepleegd om desondanks zo snel als mogelijk documenten openbaar te maken. De verhoogde dwangsom die door de rechtbank Midden-Nederland is opgelegd wordt normaliter enkel opgelegd in gevallen waar een bestuursorgaan zich weigerachtig opstelt. Hoewel het openbaar maken van de documenten meer tijd heeft gekost dan van tevoren was voorzien is er wel degelijk veel moeite gedaan om de openbaarmaking van documenten zo spoedig als mogelijk te laten verlopen. Om die reden is een verhoogde dwangsom naar onze mening niet op zijn plaats. Daarnaast is de termijn van twee maanden die door de rechtbank is gegeven om alsnog te beslissen praktisch niet volledig uit te voeren. Gezien het aantal documenten en de aanhoudende drukte op het ministerie zou een langere termijn in de rede liggen.

Zaaknummer
1012706

Kamerbrief

In bijgevoegde Kamerbrief staat informatie over de stappen die worden ondernomen om de afhandeling van de Wob-verzoeken over corona te versnellen. Hierin worden het aantrekken van extra juristen, het instellen van een programma-directie nabij WJZ en andere verbetermaatregelen genoemd.

4 Draagvlak politiek

Vanuit de Kamer is er veel aandacht voor de afhandeling van de Wob-verzoeken over corona bij VWS. Op 5 juli heeft MBZK een aantal vragen van Kamerleden over dit onderwerp beantwoord in het debat over het ongevraagd advies van de Raad van State over ministeriële verantwoordelijkheid.

5 Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Op dit moment is er op twitter en in de media veel aandacht voor de Wob. Vooral Nieuwsuur bericht hier regelmatig over. Vanuit de media is er onvrede over het tempo waarop documenten openbaar worden gemaakt. Het instellen van hoger beroep kan, ondanks de aanpassingen en maatregelen die naar aanleiding ervan worden getroffen, tot verdere negatieve berichtgeving leiden.

6 Financiële en personele gevolgen

Extra inzet van mensen en middelen voor de afhandeling van coronagerelateerde Wob-verzoeken kost VWS-breed ca. € 10 miljoen op jaarbasis. De meerkosten voor 2021 en 2022 zijn opgenomen in de negende ISB die op 9 juli 2021 is besproken in de MR.

7 Juridische aspecten haalbaarheid

Het instellen van hoger beroep wordt ook door de Landsadvocaat gezien als een reële mogelijkheid. Met name de door de rechtbank bepaalde termijn waarbinnen alsnog op de verzoeken moet worden beslist én de hoogte van de dwangsom zou aan de hoger beroepsrechter kunnen worden voorgelegd.

De rechtbank heeft geoordeeld dat de tot nu toe genomen deelbesluiten niet kunnen worden aangemerkt als (deel)besluiten op de Wob-verzoeken van Nieuwsuur. Volgens de rechtbank is daarvoor relevant dat de besluiten weinig tot niet geïndividualiseerd zijn én dat de gefaseerde besluitvorming ertoe zou leiden dat het voor Nieuwsuur niet duidelijk is wanneer volledig op de aanvragen is beslist. Aan deze door de rechtbank gesignaleerde tekortkomingen zal tegemoet moeten worden gekomen. Over de wijze

waarop dat zal worden gedaan, vindt nog nader overleg met de Landsadvocaat plaats.

Zaaknummer
1012706

8 Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)
pSG, Dco.

9 Gevolgen administratieve lasten
N.v.t.

10 Toezeggingen
N.v.t.

11 Fraudetoets
N.v.t.

12 Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

De kern van het hoger beroep zal zijn dat er niet binnen twee maanden volledig op de verzoeken kan worden beslist. Daarin zit het procesbelang van het hoger beroep. Dit betekent wel dat niet kan worden aangekondigd dat tot het uiterste zal worden gegaan om binnen de termijn van twee maanden op de verzoeken te beslissen. Dat zou er namelijk op neerkomen dat we de uitspraak van de rechter wél uitvoeren en dat ondergraaft het punt dat in hoger beroep gemaakt moet worden.

5.1.2e

5.1.2e

Akkoord min m25:

we nog
enkele
vragen

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres:

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk

3229229-1012706-WJZ

Bijlage(n)

1

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Datum

Betreft Aanpak Corona Wob-verzoeken in licht van gerechtelijke
uitspraken

Geachte voorzitter,

Hierbij zend ik u een afschrift van een brief die ik heden aan de Tweede Kamer
zond.

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Hugo de Jonge

Akkoord met M2S:
 Zie nog enkele
 vragen

Ministerie van Volksgezondheid,
 Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
 der Staten-Generaal
 Postbus 20018
 2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres:
 Parnassusplein 5
 2511 VX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
 3229224-1012706-WJZ

Bijlage(n)
 -

Datum

Betreft Aanpak Corona Wob-verzoeken in licht van gerechtelijke
 uitspraken

*Correspondentie uitsluitend
 richten aan het retouradres
 met vermelding van de datum
 en het kenmerk van deze
 brief.*

Geachte voorzitter,

Het ministerie van VWS heeft inmiddels 201 Wob-verzoeken ontvangen waarin wordt gevraagd om openbaarmaking van een grote hoeveelheid informatie over de aanpak van de corona-crisis. Graag geef ik een update van de afhandeling van de Wob-verzoeken, waaronder ook de toegezegde reactie op recente rechterlijke uitspraken. Mijn inzet is om niet alleen richting uw Kamer, maar ook richting media en burgers zo snel, zorgvuldig en maximaal mogelijk transparant te zijn over de corona-bestrijding. Onze aanpak van de Wob-verzoeken - en de reeds getroffen en nog te nemen maatregelen om die aanpak te verbeteren - zijn daarop gericht.

Om de beleidsmedewerkers die tot op heden druk zijn met de bestrijding van de crisis te ontlasten zijn de documenten die gevraagd worden geautomatiseerd verzameld. Hierbij zijn tot en met april 2021 meer dan 5 miljoen documenten gevonden. Na schoning van deze documenten blijven er nog meer dan 2 miljoen documenten over die door de Wob-juristen inhoudelijk zullen moeten worden beoordeeld.

Voor de afhandeling van deze grote hoeveelheid Wob-verzoeken wordt de werkwijze gehanteerd waarbij de aanwezige informatie over corona gerubriceerd naar onderwerp en maand en - na toetsing aan de Wob - gefaseerd openbaar wordt gemaakt. Over deze werkwijze heb ik met uw Kamer meerdere keren gesproken en mijn ministerie heeft ook de betrokken media meerdere keren hierover geïnformeerd. Helaas is de openbaarmaking van de documenten niet zo snel voorlopen als waarop bij aanvang is ingezet. Dit komt onder andere doordat er veel meer documenten zijn dan verwacht, het meer tijd kost om de digitale (zoek)systemen te optimaliseren en er voor een groot aantal documenten zienswijze gevraagd moet worden aan externe belanghebbenden. Het gaat hier dus om praktische problemen bij het vormgeven van mijn streven naar zo groot mogelijke transparantie.

Hoger beroep

Op 28 juni 2021 heeft de rechtbank Midden-Nederland uitspraak gedaan in drie beroepen die waren ingesteld wegens het niet tijdig beslissen op de ingekomen Wob-verzoeken. De rechtbank heeft een verhoogde dwangsom opgelegd en stelt daarnaast dat er met de besluiten tot openbaarmaking die tot op heden zijn genomen geen besluiten zijn genomen op de ingediende Wob-verzoeken (passieve

openbaarmaking), maar dat de documenten actief openbaar zijn gemaakt. Op 1 juli 2021 heeft de rechtbank Midden-Nederland wederom uitspraak gedaan in een beroepszaak en ook hier is een verhoogde dwangsom opgelegd. In deze uitspraken heeft de rechter de opdracht gegeven om de gevraagde informatie binnen twee maanden openbaar te maken. Na overleg met de Landsadvocaat heb ik besloten om hoger beroep in te stellen tegen deze uitspraken in elk geval op de onderdelen die zien op de gegeven termijn en de verhoogde dwangsom. Op het ministerie worden grote inspanningen verricht om de enorme hoeveelheid gevraagde documenten openbaar te maken. Het opleggen van een verhoogde dwangsom lijkt daaraan voorbij te gaan. Hierbij verwijs ik ook naar de deels andersluidende uitspraak van de rechtbank Amsterdam van 7 juli 2021 waarin een reguliere dwangsom is opgelegd en waar de rechtbank in haar uitspraak meer oog lijkt te hebben voor de inspanningen die mijn ministerie heeft geleverd om de documenten openbaar te maken. Hoe groot die inspanningen ook waren en zijn, niet anders kan geconstateerd worden dan dat daarvoor in de praktijk meer tijd mee is gemoeid.

Kenmerk

3229224-1012706-WJZ

Gefaseerde werkwijze

Ik zal mijn uiterste best doen om zo snel als mogelijk te documenten waar de Wob-verzoeken waarover nu een uitspraak is gedaan door de rechter openbaar te maken middels de gefaseerde werkwijze. Daarbij wijs ik er al wel op dat de door de rechter gestelde termijn niet haalbaar zal zijn. De uitspraak van de rechtbank Midden-Nederland maakt wel duidelijk dat de gehanteerde werkwijze moet worden verbeterd. Volgens de rechtbank zijn de tot nu toe genomen besluiten weinig tot niet geïndividualiseerd en de gefaseerde besluitvorming zou ertoe leiden dat het niet duidelijk is wanneer volledig op de aanvragen is beslist. Aan deze door de rechtbank gesignaleerde tekortkomingen zal ik tegemoet komen.

Ik zal daarnaast alle benodigde maatregelen treffen om de openbaarmaking van de overige documenten waar mogelijk te versnellen.

Extra juristen

Vanaf het begin van de coronacrisis hebben we gefaseerd extra mensen aan onze Wob-afdeling toegevoegd. In juni 2020 zijn er 6 juristen begonnen met de afhandeling van de Wob-verzoeken over corona, in oktober 2020 zijn 10 extra juristen ingeschakeld en in juni 2021 zijn er 15 extra juristen gestart. Zoals hiervoor beschreven is dat nog niet het juiste volume om de aanvragen weg te kunnen werken. Er zullen zo snel als mogelijk minstens 50 extra juristen worden aangetrokken om de documenten te beoordelen. Met de 50 juristen die worden aangetrokken zullen er dus in totaal meer dan 80 juristen bezig zijn met de openbaarmaking van de documenten. Hiernaast heb ik ook mijn collega's van andere departementen benaderd om te helpen bij deze immense klus. Gezien de grote hoeveelheid documenten is het inschakelen van extra juristen vereist om het vragen van zienswijze en het beoordelen van de documenten op een hoger tempo mogelijk te maken. Als blijkt dat het tempo door de 50 extra juristen niet voldoende omhoog gaat dan zal ik wederom op zoek gaan naar extra juristen. Ik voeg hieraan wel toe dat ondanks deze fors verhoogde personele inzet, het wettelijke vereiste vragen van zienswijzen aan externe belanghebbenden - naast dus de enorme hoeveelheid documenten - het tempo van openbaarmaking beïnvloedt.

Programmadirectie

De omvang van het team juristen leidt ertoe dat het niet langer houdbaar is de afhandeling van de Wob-verzoeken over corona als reguliere werkzaamheden door de directie Wetgeving en Juridische Zaken te laten verrichten. Om die reden wordt de afhandeling van de Wob-verzoeken over corona ondergebracht binnen een aparte programmadirectie. Het instellen van de programmadirectie leidt ertoe dat alle betrokken medewerkers zich volledig kunnen richten op de afhandeling van de verzoeken over corona.

Kenmerk

3229224-1012706-WJZ

Overige medewerkers

Het aantrekken van extra juristen en het oprichten van de programmadirectie betekent ook iets voor de overige bezetting op het ministerie. In de eindfase van beoordeling in het licht van de Wob worden bijvoorbeeld inlichtingen ingewonnen bij (beleids)medewerkers van de betrokken directies; deze capaciteit wordt onttrokken aan het in de coronacrisis toch al zwaar belaste primaire proces. Daarom zal bij het RIVM en de betrokken beleidsdirecties capaciteit worden toebedeeld aan deze werksoort. Daarnaast spelen informatiespecialisten en administratieve medewerkers een belangrijke rol in het openbaarmakingsproces. De inzet is ook deze medewerkers extra aan te trekken.

Op dit moment worden de kosten van de verhoogde ambtelijke inzet geraamd op circa € 10 miljoen op jaarbasis. Deze kosten zullen oplopen naarmate de inzet wordt verhoogd.

Beoordelingssysteem

Naast de extra personele inzet verbeteren we ook het digitale beoordelingssysteem. Het beoordelingssysteem heeft de afgelopen maanden met storingen te kampen gehad waardoor de juristen minder snel konden werken. Hiervoor lijkt inmiddels een oplossing te zijn gevonden, waardoor het aantal storingen naar verwachting zal afnemen. Daarnaast wordt ook onderzocht of het mogelijk is om aanpassingen aan te brengen in het beoordelingssysteem waardoor de beoordeling van de documenten automatisch verloopt. In dat geval zouden er minder documenten door de juristen beoordeeld hoeven worden, waardoor het tempo van openbaarmaking verhoogd wordt.

Persoonlijke beleidsopvattingen

Verder zal ik in lijn met hetgeen al eerder is besloten in de nog te beoordelen documenten persoonlijke beleidsopvattingen niet meer onleesbaar maken. Dit doet recht aan de nieuwe bestuurscultuur en leidt er naar verwachting toe dat de beoordeling van documenten sneller plaatsvindt.

Gateway Review

Ook zal ik middels een Gateway Review laten onderzoeken of het werkproces efficiënter kan verlopen. Naar aanleiding van de uitkomst van deze Gateway Review zal de werkwijze zo nodig worden aangepast.

Doel maatregelen

Alle bovenstaande maatregelen hebben tot doel het Wob-proces te verbeteren en te versnellen. Dat doe ik in het belang van door uw Kamer, media en samenleving gewenste transparantie als ook in het belang van mijn eigen departement. Hoe sneller en soepeler het Wob-proces verloopt, des te meer kan onze aandacht en inzet gericht zijn op het primaire proces van de corona-bestrijding.

Kenmerk

3229224-1012706-WJZ

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Hugo de Jonge